

akarja a leplet lerántani. Szól a Kereskedők Tanácsáról, mely hadimilliomosokkal van tele, kiskereskedő azonban egy sincs a tanácsban. A nagykereskedők hangzatos árleszállítási jelszava is a kiskereskedők rovására megy, azoknak a kiskereskedőknek a rovására, akik a nagykereskedőktől uzsoraárakon voltak kénytelenek vásárolni. Kifejtette, hogy a nagykereskedők szerinte ma is a legmesszebbmenő visszaéléseket követik el. Amíg a kiskereskedők a háboruban szenvedtek, — mondta Tarján — addig a nagykereskedők tömött raktáraikat busásan értékesítették. Így még egészséges verseny sem fejlődhetett ki, aminek a tulmagas árak is tulajdoníthatók. Végül kéri, hogy gondoskodjanak a tehetős kereskedők a kereskedők özvegyeiről és árváiról.

Winternitz Lipót eseteket sorol fel arra vonatkozólag, miként bánnak a nagykereskedők az alkalmazottaikkal és hogy milyen uzsoraárakat követelnek. Az a kívánsága, hogy a Kereskedők Tanácsa távozzon a helyéről és hogy a jogtalanul szerzett tőke rója le adóját, majd arra hívja fel a figyelmet, hogy a nagykereskedők még mindig sok békélt áru fölött rendelkeznek.

Klein Ferenc azt javasolja, hogy szakmák szerint állítsák össze a segélyezendő névsorát és hogy az adományokhoz azok is jár-

muljanak hozzá, akik titokban szerezték a vagyoniukat. Azt kívánja, hogy a gyárak, bankok és szövetkezetek, sőt a város hasznát hozó üzemei is járuljanak hozzá az adományokhoz.

Schweizer Mór a vagyonbukott kereskedők nevében szólal fel. Panaszodik, hogy a vagyonbukottak a hitelezők részére kénytelenek dolgozni, holott, ha amnesztiát kapnának és így ismét nyithatnának üzletet, adósságaikat is rendezhetnék és megélhetésük is biztosítva lenne.

Kelemen Nándor azt panaszolja, hogy a háboruba vonult kiskereskedők üzleteit mások foglalták el, miért is azt kívánja, hogy ezek részére üzlethelyiségeket rekviráljanak, hogy újra megkezdhessék a munkát.

Végül elhatározta az értekezlet, hogy egy bizottságot alakít, amely felkeresi a Kereskedők Tanácsát és felszólítja, hogy mondjon le és hívjon össze egy nagygyűlést, amelyen a kiskereskedők is megfelelő számban képviselve legyenek. Ez a bizottság a kormánybiztos támogatását is ki fogja kérni. A bizottság tagjai a következők lettek: Tarján Illés, Fischer Izsó, Winternitz Lipót, Kohn Manó, Mezei Mihály, Sebestyén Sándor, Kelemen Márton, Szemző Miksa és Klein Ferenc. A bizottság elnökévé Sós Lajost választották meg.

zal, hogy amennyiben a szükséglet és a helyi avagy országos érdek úgy kívánja, további területeket is átengedni hajlandó vagyok.

Birtokállományom mai speciális helyzete kötelességemé teszi külön való hangsúlyozását annak, hogy miután a fent megjelölt és önként felajánlott birtokrészek a hármass-algyői ármentesítő és belvízszabályozó társulat árterületébe tartoznak, az új birtokosok a nevezett társulat teherviselő tagjaivá válnak és hogy az ármentesítés és belvízszabályozás feladatai a jövőben velük egyetértésben lesznek intézendők.

Isten áldása legyen a megkezdett munkán és a magyar faj újabb életerős gyökerei sarjadjanak ki belőle.

HIREK

000

— **A miniszterelnök jobban van.** Budapestről telefonálja tudósítók: Károlyi Mihály miniszterelnök már jobban van és néhány nap múlva elhagyhatja szobáját.

— **Előléptetések.** A hivatalos lap szerdai száma szerint a magyar hadügyminiszter Bernátsky Kornél ezredes vezérőrnagygyá, Varasányi Vedres László, Gullay Árpád és Homor László 5. honvéddalagezredbeli századosokat őrnagyokká nevezte ki.

— **Az új sajtótörvény.** Budapestről jelentik: Berinkey Dénes igazságügyminiszter a keddi minisztertanácsban bemutatta az új sajtótörvényt. A minisztertanács hozzájárult a javaslatához, amelyet a kormány törvényerőre emelt. A törvény szövege a következő: 1918: II. néptörvény a sajtószabadságról: 1. §. Gondolatait sajtó útján mindenki szabadon közzéteheti és terjesztheti. 2. §. Előző vizsgálatnak nincs helye. Sajtóterméket csupán bírói ítélet alapján lehet lefoglalni. Utcái terjesztéshez — ideértve a falragaszok kifüggesztését is — hatósági engedély nem kell. A lapbiztosítók eltörölendők. 3. §. Sajtó útján elkövetett büncselekmény esetében a felelősség fokozatosan a szerzőt, kiadót; időszaki lapban sajtó útján elkövetett büncselekmény esetében a szerzőt, felelős szerkesztőt és kiadót terheli. Ha a sajtótermék a nemzetgyűlésnek, hatóságoknak, vagy törvény által alkotott egyéb testületeknek nyilvános iratait és nyilvános tárgyalásait hiv szellemében közli, bünvádi eljárásnak nincs helye. 4. §. E néptörvénynek azok a rendelkezései, amelyeknek végrehajtásához további rendelkezés nem kell, azonnal életbe lépnek. A törvény végrehajtásához szükséges szabályokat, valamint a sajtójog egyes szabályait a népkormány sürgősen megállapítani köteles. E szabályok, amelyek rendeltetése is történhetnek, nem érinthetik a jelen törvényben foglalt alapelveket.

— **Vasutbiztosító nemzetőrség.** A magyar hadügyminiszter rendelete folytán ismételt felhívom a hazafias polgárságot, hogy a vasutbiztosító nemzetőrségbe leendő felvétel végett minél hamarabb jelentkezzenek. Dávid százados urnál. Fizetés: A köztársasági katona és őrzővezető 10, tizedes 11, szakaszvezető 12, őrmester 13, törzsőrmester 14 korona, laktanyai elhelyezés vagy különlakás és teljes koszt. A vasutbiztosító nemzetőrszázad parancsnokság.

— **Kaffka Margit temetése.** Budapestről telefonálja tudósítók: Kaffka Margitot, a magyar irodalom nagy halottját, még el sem temették, amikor az irónő kisfia Fröhlich László szintén a gyilkos járvány áldozata lett. Az anyát és fiát szerdán délután helyezték örök nyugalomra a Farkasréti temetőben.

— **Értekezlet a Lloydban.** Szerdán délután a vas-, porcellán-, üveg- és papírkereskedők tartottak értekezletet a Lloydban, hogy az árleszállítás ügyében tanácskozzanak. Elhatározták, hogy a Munkástanács kívánságát az árak leszállítására vonatkozólag

Pallavicini György 15.000 katasztrális holdat ajánlott fel uradalmából a birtokpolitikai reform céljaira.

— Felterjesztés a földmivelésügyi miniszterhez. —

(Saját tudósítónktól.) Örgyőf Pallavicini Sándor felterjesztést intézett Buza Barna földmivelésügyi miniszterhez, amelyben bejelenti, hogy a kormány birtokpolitikai programjának céljaira — amíg a megalakítandó országos és helyi bizottságok másként nem rendelkeznek — a birtokában levő hitbizományi uradalomból felajánlja a Szeged, Tápé, Algyő, Lele, Sándorfalva, Mindszent, Csany, Tömörkény és Kistelek községek határaiban és azoknak a közelében fekvő tizenötezer katasztrális holdnyi birtokterületét. Kijelenti fölterjesztésében örgyőf Pallavicini azt is, hogy amennyiben a szükséglet és a helyi vagy országos érdek úgy kívánja, további területeket is hajlandó átengedni.

A követésre méltó és a forradalmi Magyarország új rendjébe illeszkedő felterjesztés a következő:

Sövényháza, 1918. dec. 1.

Miniszter Ur!

A nagy történelmi átalakulás, amelyen hazánk a jelenben átalakul, életfeltételeiben érdekli a magyar gazdaközönséget, s ennek sorában engem is, mint aki a Pest és Csongrád vármegyébe bekebelezett Mindszent-ágyási hitbizományi uradalomnak vagyok ez idő szerint birtokosa.

Az új társadalmi és szociális berendezkedés, amely a földbirtokpolitikai reformban a magyar faj erősödését célozza, tétre kell, hogy szólítsa mindazokat, akik nagyobb birtokok élvezetében legelső sorban hivatják arra, hogy a helyes irányban megindult kormány-törékvéseket elősegítsék és megkönnyítsék.

Magam is már mintegy évtizeddel ezelőtt beláttam szükségességét annak, hogy a nagybirtok, ahol annak speciális viszonyai az intenzív gazdálkodást lehetetlenné teszik, részekre osztassék és ezáltal a népesség gyarapodása és az ebben rejlő értékes nemzeti erőket elősegítsék.

E fontos nemzeti érdek szolgálatában vétem állani, amikor a nyolcvanas években Sándorfalva csongrádmegyei községet alapítottam, a települők részére házhelyeket adtam, s további megélhetésüket is biztosítandó, a község közvetlen közelében 3000 holdat haszonbéres földek gyanánt köztük kiosztottam. E földek haszonbére mai napig sem változott és a birtoktagok apáról-fiúra öröklőd-

nek ma is. Jelenleg Szeged város tözsomszéd-ságában 7000 lelket számláló virágzó község áll lombdús utcákkal, egészséges házakkal és erős színmagyar lakossággal.

A nemzeti és gazdasági erők fokozása céljából hitbizományi uradalom észak-északi részén a kilencvenes években közel 10.000 hold területet osztottam fel a földre vágó szomszédos lakosság között, miáltal Péter és Pálmonostora pestmegyei községek népességben és vagyonban való gyarapodását hathatósan elősegítettem.

Mindszent községnek és lakosainak mérsékelt árban örökföldet osztottam ki. Algyő község lakói szükségletüknek megfelelő mennyiségben évtizedek óta mérsékelt árú haszonbéresföldek élvezői.

Mindeme tevékenységeimmel a közjót, a földnépének emberibb megélhetését, szociális és kulturális igényeinek a kielégítését vétem szolgálni, de sohasem saját anyagi érdekemet. A birtokomban levő nagy földterületet nem önös egyéni érdekekre, hanem a nemzeti egyetemes erők és a közérdek javára iparkodtam hasznosítani. Sajnos, nagyobb területeknek általam megkezdett felosztása részint a birtok jogi kötöttségénél fogva, részint pedig rajtam kívül álló s általam elháríthatlan okoknál fogva tovább folytatható s megkezdett munkám befejezhető eddigéig nem volt.

Örömmel ragadom tehát meg most a fejlődő élet jelenlegi nagy átalakulását, a rohanó sebességgel élénk termett új helyzetet, hogy — elhárulván az akaratom előtt korábban állott akadályok — az általam már megkezdett birtokfelosztást a Miniszter ur birtokpolitikai programja keretében s annak megfelelően folytathassam, illetőleg, hogy az általam is helyesnek elismert új program számára a magam részéről is anyagot szolgáltatassak, minek céljából addig is, míg a megalakítandó országos és helyi bizottságok másként nem rendelkeznek, a Miniszter ur általánosán már közismertté vált s az egyéni tulajdonjog tiszteletben tartásán alapuló birtokpolitikai programjának céljaira

a birtokomban levő hitbizományi uradalomból felajánlok Szeged, Tápé, Algyő, Lele, Sándorfalva, Mindszent, Csany, Tömörkény és Kistelek községek határaiban és azoknak a közelében fekvő 15.000 azaz tizenötezer kat. holdnyi birtokterületet az-